

E L Ő T E R J E S Z T É S	
Előterjesztő:	
	Dr. Papp László polgármester
Tárgy:	
	Debrecen 2030-ig szóló városfejlesztési stratégiájának elfogadása
Iktatószám:	
Ügyintéző:	
	Dr. Varga Anett
Feladatot jelent:	
	Dr. Papp László polgármester, Dr. Széles Diána alpolgármester, Dr. Barcsa Lajos alpolgármester, Balázs Ákos alpolgármester, Dr. Puskás István alpolgármester, Szűcs László a Gazdálkodási Főosztály vezetője részére
Véleményező bizottságok:	
	Tulajdonosi Bizottság, Közgyűlés, Pénzügyi Bizottság, Ügyrendi Bizottság, Egészségügyi és Szociális Bizottság, Környezetvédelmi és Városfejlesztési Bizottság, Kulturális és Oktatási Bizottság, Ifjúsági és Sportbizottság
Törvényességi véleményezés ideje:	2020.06.18
Törvényességi ellenőrzést végezte:	Dr. Terdik Edda

Mellékletek:	
	Az előterjesztés 1. melléklete: 1292/2020. (VI. 10.) Korm. határozat
	Az előterjesztés 2. melléklete: A Debrecen 2030 fejlesztési program projektlistája

Tisztelt Közgyűlés!

I. Előzmények

Debrecen önkormányzatának célja, hogy az Európai Unió fejlett, tudásalapú, magas hozzáadott értékű gazdasággal rendelkező régiójának vezető városa legyen. Ezen törekvésével a térség versenyképességének erősítéséhez, a lakosság életminőségének javításához is jelentős támogatást kíván nyújtani.

Debrecen – a főváros után – a legjelentősebb térségi integráló erővel rendelkező város Magyarországon. Adottságait tekintve alkalmas arra, hogy Magyarország keleti régiójának, de a tágabb értelemben vett régiójának is – Kelet-Szlovákiának, Nyugat-Ukrajnának (Kárpátalja) és Nyugat-Romániának (Partium) – gazdasági, oktatási, közlekedési, kulturális, kereskedelmi és egészségügyi központja legyen. A két világháború közötti időszakban a városban kiemelkedő jelentőségű fejlesztések történtek, azonban Debrecen akkor nem rendelkezett elegendő gazdasági erővel és súllyal ahhoz, hogy erős regionális központja legyen a térségnek. Mintegy száz évvel az I. világháborút lezáró békerendszer kialakulása után reális esély kínálkozik arra, hogy Debrecen (újra)integrálja a környező 3 milliós régiót.

A 2015 és 2020 közötti időszakban 10 ezer bejelentett új munkahely jött létre Debrecenben, a városba érkezett új beruházások értéke pedig meghaladta a 710 milliárd forintot. Annak érdekében, hogy a látványos élénkülés kedvező hatásai a lehető legszélesebb körben, a szomszédos megyékben, sőt, akár az országhatárokon túl is érvényesülhessenek, Debrecen központú stratégiai programra van szükség, amely teljes mértékben illeszkedik a 2021-2027-es uniós költségvetési ciklus prioritásaihoz.

Az összehangolt fejlesztéseknek és a regionális együttműködésnek köszönhetően reális célkitűzés lehet, hogy 2030-ig 20 ezer új munkahely jöjjön létre Debrecenben. A város gazdaságilag a régió legerősebb településévé válhat, a sokrétű iparági szerkezet válságtűrővé, fenntarthatóvá teszi a helyi növekedést és fejlődést. A régiónak a legnagyobb légi forgalmat bonyolító város lesz hosszú távon a központja. Az infrastrukturális és biztonsági fejlesztések nyomán a Debreceni Nemzetközi Repülőtér utasforgalma akár az évi 2-3 millió főt is elérheti 2030-ra.

A Modern Városok Program, a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program, valamint az egyéb európai uniós és hazai forrásokra építő Új Főnix Terv megalapozta a város kiemelt szerepét a régióban. A 2016-ban megszületett fejlesztések a városra, a térség településeire, valamint az agglomerációra gyakorolt korábbi pozitív gazdasági és társadalmi hatásaira építő fejlesztési elképzeléseket egyesítő, összehangolt komplex program – az Új Főnix Terv – öt pillérre épült.

Az öt beavatkozási fókusz a gazdaságfejlesztés, a közlekedésfejlesztés, az oktatás, a kultúra, valamint az élhető és a gondoskodó város programja, amely irányok a jelenlegi és a jövő fejlesztési koncepcióit is meghatározzák. A gazdasági paradigmaváltás keretében megkezdett fejlesztések folytatásaként egy új, komplex fejlesztési program – a Debrecen 2030 – szükséges ahhoz, hogy a város fenntartható módon Magyarország keleti régiójának és a Kárpát-medence észak-keleti régiójának is központjává váljon.

A Debrecen 2030 (a továbbiakban: D2030) program célja, hogy az infrastrukturális és humán kapacitás fejlesztésével az ezekhez kapcsolódó gazdasági mutatók a példa értékűnek tekinthető régiós központok szintjére emeljék Debrecen.

A D2030 program olyan fejlesztéseket tartalmaz, amelyek segítségével a főbb mutatók tekintetében – legyen az a lakosságszám, a humán teljesítmény, a Debrecenben működő cégek gazdasági teljesítménye – Debrecen felzárkózik vagy akár túlszárnyalja a hazai régiós versenytársakat, ezzel hosszú távon stabilizálva a tágabb értelemben vett régió súlypontját.

A D2030 programban megfogalmazott fejlesztési igényeket olyan, már működő folyamatok generálták, melyek számos területen Debrecen régióközponttá válásának irányába mutatnak és a beavatkozási folyamatokból következő gazdasági hatásokra épülő reális elvárások alapozták meg a további fejlesztési igényeket. Ezek a működő folyamatok jelölték ki a fejlesztés irányait, építve az erőforrásokra és alapozták meg a beavatkozási projektek előkészítési és megvalósítási feladatait.

A program mögött egy olyan stratégia áll, melynek megvalósításával a város egy nemzetközi régió központjává tud továbbfejlődni. Ezzel hazánk Budapest-központúsága feloldhatóvá válik és Debrecen új versenyképességi központtá lehet fejleszteni. A stratégia célja az ezen irányba mutató folyamatok felerősítése azokon a területeken, amelyek kitörési pontként szolgálnak. Ezen stratégiai megfontolás megvalósulása tapasztalható egyébként a többi V4-es ország esetében is, melyek kivétel nélkül rendelkeznek a főváros mellett másik, gazdasági, kulturális és egyéb szempontból régióközpontnak számító nagyvárossal.

A fenti célok megvalósításához elengedhetetlen, hogy a gazdaságfejlesztés, oktatás, közlekedés, lakosságszám-növekedés és kultúra kiemelt területei megfelelő szakértelemmel, időben kerüljenek fejlesztésre, valamint nélkülözhetetlen, hogy ne csak maga a város, hanem vele együtt a régió települései és az agglomeráció is fejlődjenek és növekedjenek.

A felvázolt koncepció teljes mértékben illeszkedik a kormányzati gazdaságfejlesztési törekvésekhez, így a Kormány által a megyei jogú városok közül elsőként Debrecen esetében került elfogadásra és támogatásra a következő tíz év fejlesztési programja.

II. A kormánydöntés

Debrecen évszázadok óta jellemzi a képesség, hogy a jelen történéseiből, lehetőségeiből kiindulva várost és jövőt építő stratégiát alkosson. Történelmi öröksége, hogy mindenkor vezetői a város hosszú távú érdekét szem előtt tartva világos elgondolások és stratégiák mentén fejlesztették azt. Ez a gondolkodásmód jelent meg a Református Kollégium 1538-as megalapításában, a Debreceni Egyetem létrehozásában és jellemzi most is városunk irányítását. A rendszerváltozás utáni évtizedekben a Főnix Terv, a Modern Városok Program, az Új Főnix Terv mentén átalakult a város. Egy, a lakosai számára kiemelkedő életminőséget biztosítani akaró, kiváló oktatási potenciállal rendelkező, stabil gazdasági alapokon álló település kezdte meg felkészülését a következő évtizedek kihívásaira. A történelmi alapok, a közelmúlt város- és gazdaságfejlesztési eredményei, és a Kormány, valamint Debrecen viszonya megteremtik a lehetőségét számunkra annak, hogy az eddigieknél sokkal ambiciózusabb tervet fogalmazzunk

meg az előttünk álló évtizedre. Ez a terv pedig nem más, mint egy korszakalkotó, Debrecen dimenzióváltását, léptékváltását jelentő komplex és átfogó városépítő stratégia, a Debrecen 2030 program, amely meghatározó jelentőséggel bír majd az évszázad előttünk álló részére.

A programalkotás folyamata 2016-ban az Új Főnix Terv és a Modern Városok Program megvalósításával párhuzamosan, Debrecen vezetésének kezdeményezésére a Debreceni Egyetem bevonásával, egy 2050-ig tartó fejlesztési program megalkotásával vette kezdetét. Célunk, hogy Trianon 100. évfordulója után, a Kormánytámogatásával magunk mögött hagyjuk az elmúlt 100 év kudarcait, és nyissunk egy sikeres új évszázadot. Ma Magyarországnak olyan kormánya van, amely világos nemzetstratégiával rendelkezik, és ennek megvalósításában Debrecennek is kiemelt szerepe van. Ezáltal pedig Debrecen alapja és motorja lesz egy korábban nem túl sikeres, a világpolitika által darabokra szedett régió fejlődésének. A Magyarország Kormányával való együttműködés hívta életre a D2030 programot, amelyet a kormány határozattal erősített meg. A programalkotás folyamatát dinamizálta korábbi fejlesztési stratégiánk gazdasági sikere. Számos nemzetközi nagyvállalat ma Debrecenben látja jövőjét, többek között a thyssenkrupp, a Vitesco Technologies (Continental), a BMW, a Krones, a Deufol. Eddigi eredményeink nemzetközi elismeréseként városunk kapta a legjobb befektetési stratégiával rendelkező város díját a Financial Times FDI Magazinjától.

Ezen hazai és nemzetközi gazdasági sikerek és elismerések tették lehetővé, hogy stratégiánk rövidebb idő alatt, 2030-ig valósuljon meg. A Kormány és Debrecen vezetése közötti tárgyalások elvezettek oda, hogy Debrecenről, mint a közép-európai régió meghatározó nagyvárosáról gondolkodhatunk.

A Kormány ezen fejlesztési stratégia támogatásával a debreceniek kezébe adja a város jövőjének alakítását, hiszen kizárólag általunk prioritásnak tekintett fejlesztések alkotják a programot.

A Magyarország Kormányával való együttműködés hívta életre a D2030 programot, melyet a Kormány a *Debrecen 2030-ig szóló fejlesztési koncepciója 2020-2023. évi pénzügyi támogatásának megvalósításáról* szóló 1292/2020. (VI. 10.) Korm. határozatával (a továbbiakban: Határozat) fogadott el. A Határozatban a Kormány egyetértett a Debrecen 2030-ig szóló fejlesztési koncepcióval érintett közlekedésfejlesztési, gazdaságfejlesztési, közmű-, oktatási, egészségügyi, kulturális, valamint energetikai tárgyú fejlesztési irányokkal és tervezett projektelemekkel.

A teljes projektlista elfogadása mellett a Kormány döntött a Debrecen 2030-ig szóló fejlesztési koncepcióval érintett azon közlekedésfejlesztési, gazdaságfejlesztési, közmű-, oktatási, egészségügyi, kulturális, valamint energetikai tárgyú fejlesztések pénzügyi támogatásáról is, melyek ütemezett megvalósítása érdekében a 2021-2023. években forrás biztosítása volt szükséges, és Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata részére a projektek 2021-2023. évi előkészítése és megvalósítása céljára összesen 29 124 200 000 forint központi költségvetési támogatást biztosított.

A Határozat ezen felül a NIF Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zártkörűen Működő Részvénytársaság, a Magyar Közút Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság, valamint a Debreceni Egyetem részére biztosít 2020-2023. évi forrásokat az alábbiak szerint.

	KÖLTSÉGEK								ÖSSZESEN
	2020		2021		2022		2023		
	ELŐKÉSZÍTÉS	MEGVALÓSI-TÁS	ELŐKÉSZÍTÉS	MEGVALÓSI-TÁS	ELŐKÉSZÍTÉS	MEGVALÓSI-TÁS	ELŐKÉSZÍTÉS	MEGVALÓSI-TÁS	
DMJV	-	-	2 985 000 000	7 928 500 000	6 652 900 000	5 395 100 000	2 691 700 000	3 471 000 000	29 124 200 000
	-	-	10 913 500 000		12 048 000 000		6 162 700 000		
ÁLLAM (NIF, MK)	-	-	19 000 000	127 000 000	2 673 700 000	-	1 615 100 000	-	4 434 800 000
	-	-	147 000 000		2 673 700 000		1 615 100 000		
DEBRECENI EGYETEM	169 700 000	1 309 370 000	1 088 380 000	965 290 000	361 100 000	6 280 600 000	-	4 591 050 000	14 765 490 000
	1 479 070 000		2 053 670 000		6 641 700 000		4 591 050 000		
ÖSSZESEN	1 479 070 000		13 114 170 000		21 363 400 000		12 368 850 000		48 325 490 000

A kormánydöntés szorosan kapcsolódik a debreceni autóipari központ és az Észak-Nyugati Gazdasági Övezet kialakításával, valamint a Debrecen érintő munkahelyteremtő beruházásokkal kapcsolatos kormányzati döntésekhez, a Modern Városok Programhoz, a felsőoktatási fejlesztési programokhoz, illetve tágabb értelemben koncepcionálisan illeszkedik a „Creative Region” – Határtalan fejlődés Északkelet-Magyarország komplex területi és gazdaságstratégiai fejlesztési tervhez is. Ebből kifolyólag a D2030 program olyan projekteket is tartalmaz, melyek tekintetében a forrás egyéb kormányzati döntések keretében kerül biztosításra.

III. A D2030 program keretében megvalósuló projektek

A D2030 program szakterületenként tartalmazza a megvalósítandó projekteket. A teljes projektlista jelen előterjesztés mellékletét képezi.

A projektek az alábbi szakterületeket ölelik fel:

- közlekedésfejlesztés:
 - vasútfejlesztés
 - közúti fejlesztések
 - városon belüli tehermentesítő, elkerülő utak fejlesztése
 - a Debreceni Nemzetközi Repülőtér fejlesztése
- gazdaságfejlesztés:
 - város-és gazdaságfejlesztés
 - vízügyi beavatkozások

- oktatás:
- egészségügy
- életminőség
- kultúra
- köznevelési infrastruktúra bővítése
- az egyetemi infrastruktúra fejlesztése
- egyetemi kutatási/oktatási fejlesztés
- az orvoscépzés gyakorlati tereinek infrastrukturális fejlesztése
- közműfejlesztés
- energetikai fejlesztések (megújuló energia)
- kulturális infrastruktúra fejlesztés
- sport infrastruktúra fejlesztés

III./1. A 2021 és 2023 között központi költségvetési támogatásban részesülő projektek

Tekintettel a programban foglalt fejlesztési igények magas számára, egymásra épülésére és arra, hogy szerteágazó, minden lényeges területet érintenek, a 2030-ig történő megvalósítás érdekében a Kormány az alábbi, a várost érintő projektek előkészítésének és/vagy megvalósításának támogatásáról döntött:

Kedvezményezett: Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata		
Év	Szakterület	Projekt
2021.	közlekedésfejlesztés:	– városi közlekedési modell kidolgozása, közlekedési és tömegközlekedési koncepcióval (megvalósítás)
		– Bethlen utca-Egyetem sugárút út fejlesztése (megvalósítás)
	gazdaságfejlesztés:	– Déli Ipari Park (beszállítói park) belső út- és infrastruktúra fejlesztése (megvalósítás)
	kultúra:	– A Magyar Természettudományi Múzeum fejlesztése (előkészítés)
		– Latinovits Színház teljes körű befejezése (megvalósítás)
2022.		– Csokonai Színház teljes körű felújítása, zenés színház kialakítása (megvalósítás)
	közlekedésfejlesztés:	– M35-ös autópálya józsaai csomópontjának és a 35. számú főútnak az összekötése (előkészítés)
		– 3-as villamosvonal építése (előkészítés)
		– Keleti elkerülő út belső szakaszának tervezése (előkészítés)
		– a Vámospércsi út és a Hétvezér utca csomópont fejlesztése (előkészítés)
		– a Hunyadi utca és a Péterfia utca csomópont fejlesztése (előkészítés)

	<ul style="list-style-type: none"> – Nagyerdei körút - Hadházi út – Baksay utca, Zákány utca körforgalmi csomópontok fejlesztése (előkészítés) – 1-es villamosvonal rekonstrukciója (előkészítés) – Határ út és a Nemzetközi Repülőtér összekötése, a Határ út fejlesztésével (előkészítés) – Benczúr utca fejlesztése (előkészítés) – 33. számú főút – 354. számú főút összekötése (előkészítés és megvalósítás) – a nemzetközi repülőtér elérhetőségének javítása (Mandolás utca folytatása) (megvalósítás)
gazdaságfejlesztés:	<ul style="list-style-type: none"> – Déli Ipari Park (beszállítói park) belső út és infrastruktúra fejlesztése (előkészítés) – Regionális KKV-k digitalizációja, termelékenység növekedés, gazdaságfejlesztési és ágazati fejlesztések programok (előkészítés)
közműfejlesztés:	<ul style="list-style-type: none"> – Smartcity program (előkészítés) – Városi csapadékvíz-gazdálkodási modell elkészítése (megvalósítás) – Keleti-főcsatorna és a Tóció csatorna összekötése (előkészítés) – a Tóció-patak, a Debreceni Repülőtér és a Déli Ipari Park vízrendezése (előkészítés) – Kertségi területek infrastrukturális fejlesztése (előkészítés)
energetikai fejlesztés:	<ul style="list-style-type: none"> – Napelemparkok létrehozása (előkészítés)
2023. közlekedésfejlesztés:	<ul style="list-style-type: none"> – a Határ út és a Vincellér utca összekötése (előkészítés) – a Határ út és a Toroczko utca összekötése (előkészítés) – Létai út fejlesztése a keleti elkerülő útig (előkészítés) – Monostorpályi út fejlesztése (előkészítés) – 33. számú főút és a 354. számú főút összekötése (előkészítés és megvalósítás) – a nemzetközi repülőtér elérhetőségének javítása (Mandolás utca folytatása) (megvalósítás)
gazdaságfejlesztés:	<ul style="list-style-type: none"> – Nagyerdei körút - Hadházi út - Baksay utca, Zákány utca csomópontjának fejlesztése (megvalósítás) – Smartcity program (előkészítés és megvalósítás) – Regionális KKV-k digitalizációja, termelékenység növekedés, gazdaságfejlesztési és ágazati fejlesztések programok (megvalósítás)
közműfejlesztés:	<ul style="list-style-type: none"> – Kertségi területek infrastrukturális fejlesztése (előkészítés) – A Keleti-főcsatorna és a debreceni erdőpusztai tározók összekötése (előkészítés)
kultúra:	<ul style="list-style-type: none"> – Vojtina Bábszínház teljeskörű felújítása (előkészítés)
energetikai fejlesztés:	<ul style="list-style-type: none"> – Termikus hulladékhasznosítás (előkészítés)

Kedvezményezett: NIF Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő ZRt., valamint a Magyar Közút Nonprofit ZRt.

Év	Szakterület	Projekt
2021.	közlekedésfejlesztés:	– a Kassai út és a Baksay utca csomópontjának fejlesztése (előkészítés és megvalósítás)
2022.	közlekedésfejlesztés:	<ul style="list-style-type: none"> – Intermodális Közlekedési Központ építése és s Főpályaudvar rekonstrukció (előkészítés) – 471. számú főút debreceni szakaszának megépítése (előkészítés) – Keleti elkerülő 2x1 sávval, szintbeni csomóponttal, külön szintű vasúti átgátló megépítése a 47-esről a 354-es útig (előkészítés) – Vágóhid utcai felüljáró átépítése és a Vágóhid utca 2x2 sávra bővítése (előkészítés) – Rakovszky utca fejlesztése (előkészítés) – Árpád tér csomópont kialakítása (előkészítés)
2023.	közlekedésfejlesztés:	<ul style="list-style-type: none"> – 48 számú főút belterületi szakaszának 2x2 sávra bővítése (előkészítés) – 47-es főút városi bevezető szakaszának bővítése 2x2 sávra a 481 sz. főútig (előkészítés) – M35-ös autópálya-csatlakozás kialakítása Nyíregyháza irányába (M3-M35 elválasztó csomópontja) (előkészítés) – 4-es főút csomópontjainak fejlesztése (előkészítés) – Szoboszlói út 2x2 sávra bővítése (Erzsébet u. – M35) (előkészítés) – 4-es főút út- és csomópont fejlesztése a 47. számú és a 48. számú főút között (előkészítés) – Füredi út és a Böszörményi út csomópontjának fejlesztése (előkészítés)

III./2. A 2023 utáni időszak fejlesztései

Közlekedésfejlesztés

Debrecen a tudatos városi infrastruktúra fejlesztésében kiemelt szerepet szán a közlekedésfejlesztésnek, amelynek révén a régió megkerülhetetlen közlekedési centrumává válik. A közlekedési fejlesztések elengedhetetlenek a jövőbeni lakosságszám-növekedéshez és az egyre növekvő, mobilis munkaerő közlekedési igényeinek kiszolgálásához. A város növekedése indokolja továbbá a városszerkezetbe történő beavatkozást, belső tehermentesítő utak kiépítését, új lakó-, és gazdasági területek feltárásával, a város keleti elkerülő körgyűrűjének megépítését és a város úthálózatának teljes felülvizsgálatát és szükségszerű átépítését.

Ahhoz, hogy a város a vízióban megfogalmazott térségi integráló szerepet betöltse és folyamatosan növekvő agglomerációjának igényeit is kielégítse, egyaránt szükséges fejleszteni a vasúti, a közúti és a légi úton történő közlekedési lehetőségeket. Az M4-es és M47-es gyorsforgalmi útfejlesztéseknek köszönhetően Debrecen immár minden fő közlekedési irányából könnyen és gyorsan elérhetővé válik, amely elősegíti a jelentős agglomerációs területekről történő munkaerő áramlást. A program városon kívüli vasúti- és útfejlesztései is a munkaerő áramlás optimalizálását és a város agglomerációjának magasabb minőségű közúti kiszolgáltatását biztosítják. Ugyanakkor az eddigi fejlesztések kizárólag Debrecen közigazgatási határáig terveztek, és nem számoltak azzal, hogy a 2x2 sávós bevezető utakat a város jelenlegi úthálózata képtelen lekezelni és túlterheltté válik, mely kezelhetetlen állapotokat teremt. Debrecen célja olyan közlekedési modell megalkotása, mely a szükséges útügyi beavatkozásokon túl a közösségi közlekedés optimalizálását Intermodális Közlekedési Központ létrehozásával, ezen belül P+R, B+R és vasúti fejlesztésekkel, az elektromobilitás fejlesztésével és az intelligens forgalomszabályozó rendszerekkel XXI. századi választ ad a növekvő városi népesség és a munkaerő-áramlás kihívásaira. Kizárólag ez a megoldás biztosítja, hogy a fejlesztések egymással együttműködve a lehető legköltséghatékonyabb módon valósuljanak meg.

Debrecennek közlekedési szempontból igazán egyedi karaktert a Debrecen Nemzetközi Repülőtér biztosít. Míg 2011-ben 18 ezren vették igénybe, addig 7 évvel később, 2018-ban közel 400 ezren. 2019-ben az utasszám meghaladta a 600 ezret. A régiónak az a város lesz hosszú távon a központja, amelyik a legnagyobb légi forgalmat bonyolítja. Erre Debrecennek minden esélye megvan, amennyiben a programban megjelölt infrastrukturális és biztonsági fejlesztések a közeljövőben megvalósításra kerülnek. A Debreceni Nemzetközi Repülőtér hosszútávú víziója szerint akár évi 2-3 millió utas is igénybe veheti a repülőtér szolgáltatásait 2030-ra.

Gazdaságfejlesztés

Debrecen az elmúlt években a Kárpát-medence keleti régiójának gazdasági és üzleti központjává vált. A sikeres városfejlesztés kulcsa egy olyan vonzó gazdasági és társadalmi környezet kialakítása volt, amely lehetővé tette, hogy – a már meglévő hagyományos iparágak mellett – a magas hozzáadott értéket képviselő technológiai iparágak is megjelenjenek a városban. Köszönhetően a Nemzeti Befektetési Ügynökséggel közösen megvalósított, egyedülállóan sikeres befektetés-ösztönzési programnak, néhány év alatt, 2014 és 2020 között 30 külföldi vállalat szavazott bizalmat Debrecennek, mely 710 milliárd forint működő tőke érkezését és 10 ezer bejelentett új munkahely létesítését jelentette.

A D2030 gazdaságfejlesztési stratégiájának célkitűzése négy fő pillérre épül:

- A város célkitűzése, hogy – együttműködve a régió más városaival – a teljes kelet-magyarországi régió egységes gazdaságfejlesztése valósuljon meg. Debrecen fejlődése jelenleg szigetszerűen emelkedik ki a régiójában, azonban ez a fejlődés a regionális együttműködés és koordináció nélkül nem tartható fenn. Ezért a város létrehozta a Debreceni Régió Együttműködési Tanácsát a térség meghatározó településeivel, mely

segíti koordináltabbá tenni a regionális fejlesztéseket, hogy minden település saját adottságainak és képességeinek megfelelően a lehető leghatékonyabb módon tudjon fejlődni és profitálni a Debrecenben elindult gazdaságfejlesztési folyamatokból.

- Debrecen biztosítani szeretné továbbá, hogy a kulcspárágakban (autó-, élelmiszer-, és gépgyártás, elektronikai ipar) a beszállítók és az új üzleti partnerek le tudjanak telepedni a városban, ezért cél az ipari parkok továbbfejlesztése.
- Cél volt egy olyan városfejlesztési alap létrehozása, mely visszatérítendő forrásokat tud nyújtani a helyi, illetve regionális szinten felmerülő városfejlesztési beruházások finanszírozására a kis- és középvállalkozások számára. Az alap, magántőke alapként Debrecen város és a Magyar Fejlesztési Bank (MFB) együttműködése alapján létrejött, működését 2020-ban kezdte meg.
- Debrecen az autópárhhoz kapcsolódó intelligens közlekedésszervezési fejlesztések központja. Cél az elérhető és modern városi közlekedés megteremtése a legújabb Smartcity megoldásokkal, vállalati együttműködésekkel, digitális lakossági bevonással

Oktatás

Debrecen oktatási stratégiája arra az alapelve épül, miszerint: azok a városok lehetnek sikeresek a gazdaság területén a jövőben, amelyek nagy, összehangolt és gazdaságorientált oktatási rendszert működtetnek. Ezen városoknak megvan a lehetőségük, hogy a gazdaság igényeire reagálva megfelelő számban és a szükséges képzettséggel biztosítsák a munkaerőt. Mind a köznevelésnek, mind a felsőoktatásnak képesnek kell lennie arra, hogy kiszolgálja a város és a régió gazdasági, piaci igényeit, fejlesztési elképzeléseit.

Mindezek figyelembevételével Debrecen és a térség oktatáspolitikai elképzeléseinek fontos elemét képezi a magas hozzáadott értékű iparágak által generált humán erőforrás igény nyomán felmerülő képzési formák indítása, a már meglévő képzési formák keretszámainak bővítése, valamint az ezek nyomán felmerülő infrastrukturális igények biztosítása. A köznevelés keretein belül kiemelt jelentőséggel bír a szakképzés fejlődésének felgyorsítása, jelentőségének növelése, elsősorban a szakképzési formákban résztvevő diákok létszámának emelése.

Debrecenben működik ma is a legnagyobb vidéki oktatási intézményrendszer, több mint 72 ezer tanulóval, amely magában foglalja az ország legszélesebb képzési spektrumával rendelkező egyetemeinek közel 30 ezer hallgatóját.

A D2030 program szerint 2030-ig növelni kell a középiskolai és 30%-kal növelni kell az egyetemi hallgatók számát, elsősorban a műszaki szakképzés, valamint a mérnökképzés (gépész-, villamos-, automatizálási, járműipari mérnök, informatikus) és az orvosképzés területén. Ehhez a programban megjelölt infrastrukturális és létszámfejlesztések elengedhetetlenül szükségesek.

Egészségügy

Arra készülünk, hogy városunk középtávon 300 ezer ember otthona legyen, s egy milliós lakosságú régió szolgáltató központjaként működjön. A civilizációs szolgáltatások közül a legfontosabb az egészségügyi ellátó rendszer. A D2030 program természetesen kijelöli az egészségügyi fejlesztési területeket is.

Jó alapokról indulunk: az önkormányzat alapellátási rendszere stabilan és jó nívón működik. A Debreceni Egyetem a Kenézy Kórház és a klinikai centrum révén manapság megfelel a legkomolyabb egészségügyi ellátási követelményeknek is. A fejlődés azonban megköveteli, hogy a kor legmagasabb színvonalán működő egészségügyi rendszer szolgálja ki Debrecen és az agglomeráció lakosságát. Ennek érdekében új járóbeteg-ellátási központot hozunk létre. Debrecen felkészül a léptékváltásra, ezért regionális sürgősségi és traumatológiai központot épít a városban.

Lesz megfelelő kapacitású épület, szakembergárda, valamint nem feledkezünk meg arról, hogy a XXI. század viszonyainak megfelelő digitalizációs, informatikai eszközök és hálózat nyújtson háttérrel az egészségügyi intézményeknek.

Életminőség

Debrecen közlekedési, üzleti, gazdasági centrummá válása nem lehet teljeskörű, csak ha fenntartható módon biztosítja lakosai számára a régióközpontozó méltó magas életminőséget. Ma Debrecenben megfigyelhető, hogy az ingatlanárak jelentős emelkedése miatt az agglomeráció egyes településein növekszik a lakosságszám, míg Debrecenben stagnál, vagy enyhén csökken. A cél, hogy Debrecen közigazgatási területén belül jelentősen növelni lehessen a lakóterületek nagyságát annak érdekében, hogy megfizethető árú, beépíthető területek jöjjenek létre. Erre alkalmas a város keleti és dél-keleti oldalán elhelyezkedő nagy kiterjedésű zártkerti zóna, amely azonban jelentős közműfejlesztéssel tehető minőségi lakóterületté. A város elkezdte a zártkerti zóna lakóterületi előkészítését szabályozási oldalról és az elmúlt években jelentős forrásokat fordított útépítésre, a közvilágítás, a vezetékes víz, valamint a közszolgáltatások fejlesztésére. Azonban az érintett területeken a teljes körű infrastruktúra kiépítése további jelentős forrásokat igényel. Ezáltal a város ezen övezete 50-70 ezer lakos fogadására is alkalmassá tehető.

A növekvő népesség gyorsan növekvő energiaigényeket produkál. Ehhez igazodva Debrecen városa célként tűzte ki a megújuló energiafelhasználás részarányának növelését, a környezet védelmét, továbbá az energiahatékonyság és az energiatakarékosság kialakítását, amely összhangban van Magyarország Nemzeti Energiastratégiájával is. A frissen betelepült vállalkozások igényként fogalmazzák meg a megújuló energia felhasználásával történő energiaellátást. Debrecenre vonatkozóan a megújuló energia optimális struktúráját a napenergia, a biomassza (hulladékhasznosítás), továbbá a geotermális energiafelhasználás adja. Földrajzi adottságainak köszönhetően Debrecenben magas az éves napsugárzási energia értéke, ezért a napenergiából nyert villamosenergia mennyiségének növelése célként fogalmazódik meg Debrecen város részéről. A hazai jogszabályi környezetnek köszönhetően Debrecenben fog összpontosulni Hajdú-Bihar megye összlakossági hulladéka. A hulladékválogatáson túlmenően, előtérbe kerül a hulladék termikus hasznosítása is. A hulladék termikus hasznosításával lehetőség nyílik a villamosenergia-termelésre, továbbá a távhőellátás rásegítésére. A közösségi közlekedésben résztvevő járművek jellemzően fosszilis energiafelhasználással működnek. A primerenergia-felhasználás csökkentése érdekében - a fokozatosság elvét követve - teret kell engedni az elektromos meghajtású járműveknek.

Debrecen városi életminőségében mindig is meghatározó szerepet játszott a Nagyerdő és a város környéki Erdőpuszták rekreációs övezete. Cél, hogy a város nyugati oldalán véderdő-sávokat hozunk létre, folytassuk a városon belüli faterületi programokat, a Zöld Város Programokon keresztül

megújítsuk a városi zöldterületeket, melynek keretében új, minőségi zöldfelületek és közösségi terek alakulnak ki. A Civaqua Program révén az időjárási viszonyoktól függetlenül újra rekreációs célokra használhatjuk a város keleti területein lévő fancsikai víztározókat és helyreállítjuk a Nagyerdő vízháztartását. A felszíni csapadék összegyűjtésével, nagy vízfelületek kialakításával és tárolásával pedig tovább javítjuk a városi levegő minőségét.

Kultúra

Debrecen pezsgő kulturális élet jellemzi, de ahhoz, hogy igazi régióközponttá váljon elengedhetetlen kulturális szolgáltatásainak fejlesztése, bővítése, azok nemzetközi szintűvé tétele. A D2030 Program megalkotásakor is stratégiai tétel a város kultúrájának fejlesztése, a kultúra iránti igények egyre magasabb szintű kielégítése.

A D2030 program első szakaszának meghatározó projektje a Csokonai Színház épületének felújítása. A felújítás nem pontos kifejezés: átalakítás, modernizálás történik, átalakul az épület patinás homlokzata, pompássá válik a nézőket fogadó tér, extra elemekkel gazdagodik a nézőtér, XXI. századi szintre varázsolják a színpadtechnikát, a világosítást és a hangrendszert. A régiközpont színházi intézménye a nemzeti színházi státusznak megfelelő otthonra lel itt.

A program végrehajtása során ledolgozzuk azt az évtizedes restanciát, amit a Latinovits Színház befejezetlensége jelent. A Latinovits Színház a határokon átnyúló kulturális misszió teljesítését szolgáló bázis lesz valójában: Kelet-Magyarország és Nyugat-Románia színházművészeti képzési és előadó központjaként működik.

Debrecen jó hírét öregbíti minden kontinensen a Kodály Filharmonia együttese. Komolyzenei központ épül Debrecenben úgy, hogy az adott esetben operaházi produkciók méltó otthonaként szolgáljon. Egy XXI. századi, opera funkcióra is alkalmas hangversenyeremmel pedig a nemzetközi kulturális elvárásoknak is megfelelő szolgáltatási kínálattal fog rendelkezni a város.

Az 1703/2018. (XII.17.) Kormány határozat alapján megvizsgálásra került a Magyar Természettudományi Múzeum (a továbbiakban: MTTM) Debrecenbe való egységes elhelyezésének lehetősége, melyre vonatkozóan a Kormány az év elején döntést hozott. Az MTTM Debrecenbe költözésével egy, a természettudományos oktatást szolgáló, a város kulturális és oktatási erősségeire építő, országos hatáskörű kulturális intézmény is erősítheti a város magas életminőségét, mely megfelel a Kormány decentralizációs politikájának is.

Debrecen városa elkötelezett az iránt, hogy a Kormány döntése nyomán kifogástalan körülmények között fogadja a Magyar Természettudományi Múzeumot. A város egyeteme világszínvonalú tudományos háttérrel biztosít, ráadásul a képzési programok révén garantálja a szükséges kutatói, muzeológus szakembergárda utánpótlását. A múzeum elhelyezése igazolja a debreceni páratlanságát: a természettudomány magyarországi központja a természet debreceni központjában épül meg és ott működik majd.

IV. Az önerő

Debrecen a hosszú távú nemzetstratégiai célok elérése érdekében olyan jövő-centrikus városfejlesztési programot kíván megvalósítani, amelynek már első lépései is úgy kerültek meghatározásra, hogy azok az adott beavatkozási területen a kezdeti feltételek biztosítása után önfenntartó módon segítsék a program további lépéseinek megvalósítását. Debrecen gazdasága az elmúlt években olyan fejlődésen ment keresztül, melyre alapozva adottak a kondíciók egy fenntartható, regionális hatású városfejlesztési program megvalósításához. Ezt támogatta a Kormány a Határozat elfogadásával.

Jogos elvárás a Kormány részéről, hogy a D2030 programhoz biztosított kormányzati támogatás mellett a város a saját teljesítőképességének figyelembe vételével maga is járuljon hozzá a saját fejlődéséhez.

Debrecen eddig is jelentős önerő biztosításával segítette a szükséges fejlesztések megvalósulását és így kíván tenni a jövőben is. Ennek érdekében kérem a Tisztelt Közgyűlés döntését arról, hogy Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata kötelezettséget vállal a 2021., 2022. és 2023. évre – azaz a Határozattal Önkormányzatunk részére központi költségvetési támogatást biztosító költségvetési évekre – évente 1,5 milliárd forint önerő önkormányzati költségvetésbe történő betervezésére azon projektek esetében, ahol önkormányzati tulajdonú, vagy fenntartású intézmények érintettek, illetve, amelyek esetében a kormányzati forrás kedvezményezettjeként az önkormányzat került megjelölésre.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Határozati javaslat

A Közgyűlés

a polgármester előterjesztésére a 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdése, a 107. §-a, valamint a 2011. évi CXCV. törvény 36. § (1) bekezdése alapján, figyelemmel az 1292/2020. (VI. 10.) Korm. határozatra

1./ elfogadja a Debrecen 2030 fejlesztési programot és egyetért az abban érintett közlekedésfejlesztési, gazdaságfejlesztési, közmű-, oktatási, egészségügyi, kulturális, valamint energetikai tárgyú fejlesztési irányokkal és tervezett projektelemekkel.

2./ Felkéri a polgármestert, hogy az 1292/2020. (VI. 10.) Korm. határozat 3. pontja szerinti források Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata részére támogatási jogviszony keretében történő biztosítása érdekében a szükséges intézkedéseket tegye meg.

Felelős: polgármester
Határidő: a források rendelkezésre állását követően

3/ Kötelezettséget vállal arra, hogy a 2./ pont szerinti fejlesztések megvalósítása érdekében Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021-2023. évi költségvetése terhére saját forrásként évente 1 500 000 000 forintot biztosít.

Felelős: a Gazdálkodási Főosztály vezetője
Határidő: a 2021-2013. évi költségvetések tervezésekor

A határozati javaslat elfogadása minősített többséget igényel.

Debrecen, 2020. június 18.

Dr. Papp László
polgármester